

УДК 793.3

СТОРІНКИ ТВОРЧОЇ БІОГРАФІЇ ЕДУАРДА БУТИНЦЯ

Плахотнюк Олександр Анатолійович,<https://orcid.org/0000-0003-4130-8653>

кандидат мистецтвознавства, доцент,

Львівський національний університет імені Івана Франка,

Львів, Україна,

vidlunnya@gmail.com

Мета дослідження – проаналізувати й систематизувати відомості про життя і творчість Едуарда Бутинця. **Методологія.** У дослідженні використано комплекс методів: історико-хронологічний та біографічний для виявлення достовірності фактів життя митця; системний аналіз дав змогу комплексно та об'єктивно провести аналіз проблематики. **Наукова новизна** полягає в тому, що вперше систематизовано відомості про творчий шлях Едуарда Йосиповича Бутинця – діяча естрадного мистецтва України, представника української, а саме львівської школи танцю, фахівця із сценічного-театрального мистецтва, народно-сценічного та українського танцю, історико-побутового, сучасного бального танцю, композиції та постановки танцю, мистецтва балетмейстера, який виховав плеяду діячів хореографічного мистецтва України. **Висновки** Едуард Йосипович Бутинець – непересічна постать хореографічного мистецтва України середини ХХ – початку ХХІ ст. Попри буденність викладацької діяльності спочатку в училищі культури і мистецтв, а згодом у Львівському університеті митець формує систему педагогічних методів та принципів, що склали важливе підґрунтя для формування компетентностей фахівців хореографічного мистецтва, професійної діяльності послідовників та учнів. Виняткова увага в діяльності митця приділялася збереженню національної спадщини хореографічного мистецтва України. У творчому доробку Е. Бутинця чимала кількість створених нових та відновлених кращих творів хореографічного мистецтва України. Митцем сформована школа вихованців, які сьогодні продовжують хореографічну роботу по всій території України та за її межами. Представлена стаття лише привертає увагу до проблеми ролі творчості Е. Бутинця в розвитку хореографічного мистецтва України. Перспективними для подальшого вивчення є детальне осмислення творчої спадщини майстра танцю, принципів педагогічної діяльності, а також вивчення досвіду роботи його учнів.

Ключові слова: Едуард Бутинець; Львівський коледж культури і мистецтв; ансамбль «Галичина»; кафедра режисури та хореографії Львівського університету; хореографія.

СТРАНИЦЬ ТВОРЧЕСКОЙ БИОГРАФИИ
ЭДУАРДА БУТЫНЦЯ**Плахотнюк Александр Анатольевич,**<https://orcid.org/0000-0003-4130-8653>

кандидат искусствоведения, доцент,

Львовский национальный университет

имени Ивана Франко,

Львов, Украина,

e-mail: vidlunnya@gmail.com

PAGES OF THE CREATIVE BIOGRAPHY
OF EDUARD BUTYNETS**Oleksandr Plakhotnyuk,**<https://orcid.org/0000-0003-4130-8653>

Grand Ph.D.,

Ivan Franko National

University of Lviv,

Lviv, Ukraine,

vidlunnya@gmail.com

Цель исследования – проанализировать и систематизировать сведения о жизни и творчестве Эдуарда Бутинца. **Методология.** В исследовании использован комплекс ме-

The purpose of the research is to analyze and systematize information about the life and work of Eduard Butynets. **Methodology.** The complex of methods was used for the research:

тодов: историко-хронологический и биографический для выявления достоверности фактов жизни мастера; системный анализ позволил комплексно и объективно подойти к исследуемой проблематике. **Научная новизна** заключается в том, что впервые систематизированы сведения о творческом пути Эдуарда Иосифовича Бутынця – деятеля эстрадного искусства Украины, представителя украинского, а именно львовской школы танца, специалиста по сценическо-театральному искусству, народно-сценическому и украинскому танцу, историко-бытовому, современному бальному танцу, композиции и постановке танца, искусству балетмейстера, воспитавшего плеяду деятелей хореографического искусства Украины. **Выводы.** Эдуард Бутынец – незаурядная личность хореографического искусства Украины середины XX – начала XXI века. Несмотря на обыденность преподавательской деятельности сначала в училище культуры и искусств, а затем в Львовском университете художник формирует систему педагогических методов и принципов, которые представляют важное основание для формирования компетентностей специалистов хореографического искусства, профессиональной деятельности последователей и учеников. Исключительное внимание в деятельности художника уделялось сохранению национального наследия хореографического искусства Украины. В творчестве Е. Бутынця немалое количество созданных новых и восстановленных лучших произведений хореографического искусства Украины. Художником сформирована школа воспитанников, которые сегодня продолжают хореографическую работу по всей территории Украины и за ее пределами. Представленная статья только привлекает внимание к проблеме роли творчества Е. Бутынця в развитии хореографического искусства Украины. Перспективными для дальнейшего изучения является детальное осмысление творческого наследия мастера танца, принципов педагогической деятельности, а также изучение опыта работы его учеников.

Ключевые слова: Эдуард Бутынец; Львовский колледж культуры и искусств; ансамбль «Галичина»; кафедра режиссуры и хореографии Львовского университета; хореография.

historical-chronological and biographical to reveal the authenticity of the artist's life facts; system analysis allowed to analyze the studied problem in a comprehensive and objective way. **The scientific novelty** consists in the fact that for the first time the information about the creative way of Eduard Butynets – the honored worker of Ukrainian variety art, the representative of Ukrainian, namely, Lviv dance school, the specialist on the stage-theatrical art, folk-stage and Ukrainian dance, historical and everyday, modern ballroom dance, dance composition and dance staging, choreographer art, who trained a galaxy of choreographic artists in Ukraine. **Conclusions.** As a result of the analysis and systematization of the information, it turned out that Eduard Butynets is an outstanding figure in the choreographic art of Ukraine in the mid-twentieth and early twenty-first centuries. Despite the routine of teaching activity at the College of Culture and Arts, and later in Lviv University, the artist creates a system of pedagogical methods and principles that provide an important basis for the formation of specialists competences in choreographic art, professional activities of followers and students. Exclusive attention in the activities of artist was paid to preserving the national heritage of Ukrainian choreographic art, as well as to transfer the best samples to the students. There was a considerable number of new and restored best works of choreographic art of Ukraine in the creative work of E. Butynets. The artist formed a school of students who today continue choreographic work throughout the territory of Ukraine and abroad. The article presented only attracts attention to the problem of E. Butynets's work role in the development of choreographic art in Ukraine. Prospective for further study is a detailed understanding of the creative heritage of the dance master, the principles of pedagogical activity, as well as studying the experience of his students.

Key words: *Eduard Butynets; Lviv College of Culture and Arts; Halychyna ensemble; Department of Directing and Choreography of Lviv University; choreography.*

Актуальність теми дослідження. Утвердження процесів становлення українських педагогічних новаторських пошуків у викладанні танцю, так само як і формування плеяди молодих балетмейстерів, викладачів, керівників хореографічних колективів не може бути здійснене без вивчення й усвідомлення авторських методик провідних діячів національного хореографічного мистецтва України.

На жаль, спостерігаються непоодинокі випадки, коли молоді науковці не звертають уваги на досвід вітчизняних діячів хореографії, а вивчають лише здобутки зарубіжних представників хореографії, часто тільки на основі публікацій інших авторів, без можливості відвідати ту чи іншу країну, з якою пов'язана діяльність митця, з метою наукового дослідження в архівах, театрах, мистецьких середовищах. При цьому не помічають чималу верству провідних митців рідного краю, нерідко більш значущих.

Про постать Бутинця Едуарда Йосиповича сміливо можна сказати, що він належить до непересічних особистостей українського хореографічного мистецтва яких ми, їхні сучасники, не маємо права забути. Творчість провідного діяча львівської школи українського танцю, фахівця із сценічного театрального мистецтва, історико-побутового танцю, сучасного бального танцю, композиції та постановки танцю, заслуженого діяча естрадного мистецтва України (2013) потребує наукового осмислення. Попри важливість вивчення творчо-мистецької та педагогічної спадщини персоналій у контексті національних культурних процесів в Україні, подібні дослідження у сфері хореографії є поодинокими, зокрема, не існує дослідження, присвяченого Е. Бутинцю.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Фрагментарну інформацію про діяльність педагога й митця Е. Бутинця можна знайти в довідникових виданнях Львівського національного університету імені Івана Франка («Інформаційне-довідкове видання “Факультет культури і мистецтв Львівського національного університету імені Івана Франка (2004–2014 рр.)”», (2014), з автобіографічного нарису О. Голдрича «Муза мого життя», (2008)), на сторінках ювілейного видання до 50-ліття від часу заснування народного ансамблю пісні й танцю «Черемош» Львівського національного університету імені Івана Франка «Черемошу грають хвилі» (2013), на офіційних Інтернет-сторінках навчальних закладів, танцювальних колективів, творчих спілок, де згадуються роботи педагога-постановника, або де він здійснював балетмейстерсько-репетиторську діяльність чи з якими співпрацював.

Мета дослідження – проаналізувати й систематизувати відомості про життя і творчість Едуарда Бутинця.

Виклад основного матеріалу. Бутинець Едуард Йосипович (1937–2016) народився 22 лютого в м. Грозному Чечено-Інгушської Автономної Республіки. Виховувався в інтелігентній родині (мати – викладач, батько – інженер). Коли в 1947 р. батьків переводять на роботу до Львова, мама працює викладачем російської мови та літератури у Львівському державному університеті ім. Івана Франка, а батько викладачем у Львівському політехнічному інституті. У повоєнному Львові життя було непростим, проте поступово відроджується мирне існування, починають діяти мистецькі осередки, студії, відкриваються Будинки культури. Вже від 1946 р. в колишньому Національному казино відкривається Будинок культури працівників науки та мистецтва, який у 1948 р. перейменовують на Будинок вчених («Будинок вчених.... 2017). Відразу там починає діяти дитячий хореографічний колек-

тив під керівництвом соліста балету Львівської опери О. П. Ярославцева. Саме тут Едуард починає вивчати класичний танець та паралельно займається музикою.

По закінченню львівської загальноосвітньої школи № 15 (1954 р.), Едуард розпочинає трудову діяльність (1955 р.) із простого робітника. Довелось опанувати різні професії – різноробочого, слюсаря, столяра, електромонтера, завідувача складом, та все ж прагнення танцювати взяло верх.

Здобутий у дитячі та юнацькі роки високий рівень танцівника дав змогу Е. Бутинцю опанувати професію артиста балету, ще не маючи та той час фахової освіти. Спочатку – сумісник, а з 1959 р. повноправний артист балету Львівської обласної філармонії, паралельно пробує свої сили артистом балетної трупі Львівського театру опери і балету ім. Івана Франка, а згодом стає артистом балету військового ансамблю пісні і танцю Прикарпатського військового округу (ПрикВО). І лише з відкриттям у Львові фахового навчального закладу здобуває диплом хореографа.

У липні 1960 р. у Львівському технікумі культурно-освітньої роботи (нині – Львівський комунальний навчальний заклад «Коледж культури і мистецтв») оголосили набір до відділення хореографії. На той час в Україні лише в Київському хореографічному училищі було навчання зі спеціальності «артист балету» (Голдрич, 2008, с. 43, 45). Викладачами в культосвітньому технікумі на початках працювали репетитори та артисти Львівської опери. Наприклад, класичний танець викладали в різні роки випускники Ваганівської школи – педагог оперного театру Костянтин Федоров та солістка балету Ніна Балухіна, яка вподобала педагогічну роботу й виховала плеяду фахівців танцю (Голдрич, 2008, с. 55). Дещо інша ситуація була з викладанням народного танцю. Не відразу вдалося залучити фахівців відповідного рівня, знавців народної та української хореографії та ще й з педагогічними навичками. І тільки на другому році функціонування відділення, із приходом соліста балету Львівської опери Романа Євстав'єва, випускника Ленінградського хореографічного училища імені А. Я. Ваганової (нині – Академія російського балету імені А. Я. Ваганової), процес викладання народного танцю налагодився. Згодом композицію та постановку танцю і народний танець викладають головний балетмейстер оперного театру Михайло Заславський, педагог-балетмейстер Галина Абакунчик, другий балетмейстер театру Анатолій Шекера, репетитор театру Анатолій Бондарев – випускники московського Державного інституту театрального мистецтва (російською «ГИТИС – Государственный институт театрального искусства», нині – Російський інститут театрального мистецтва) (Голдрич, 2008, с. 66).

Педагогічний колектив, що випустив перші курси хореографів у Львові, був сформований із представників кращих хореографічних шкіл того часу. Такий підбір викладачів-практиків надав можливість залучення студентів до роботи над виставами в оперному театрі, що позитивно вплинуло на їх сценічну практику. Саме ці фахівці виховали провідних львівських педагогів танцю Олега Голдрича та Едуарда Бутинця, які увібрали традиції Ваганівської школи класичного танцю та провідного інституту театрального мистецтва СРСР.

Рівень хореографічної підготовки Е. Бутинця дав йому змогу 1962 р. вступити відразу на другий курс, вже маючи на той час досвід практичної роботи артиста балету оперного театру. Як зазначає О. Голдрич (2008), «прийняли нового студента, колишнього артиста кордебалету оперного театру Едуарда Бутинця. Хлопець ерудований і цікавий, спокійний, добре грав на фортепіано, він став моїм колегою» (с. 64). У 1964 р. завершує навчання зі спеціальності «культурно-освітня ро-

бота», відповідно присвоєна кваліфікація «клубний працівник, керівник танцювального колективу».

У 1962–1976 рр. Е. Бутинець працює у сфері хореографічного мистецтва, а саме: балетмейстером ансамблю танцю Нестерівського РБК (зараз м. Жовква), балетмейстером балетної трупи ансамблю пісні й танцю будинку культури телевізійного заводу в м. Львові, артист балету тощо.

Через рік по закінченню училища Е. Бутинця запрошують викладати до культосвітнього технікуму (з 1965 р. викладачем-сумісником, а з 1976 р. на основному місці), де він працює до 2011 р. викладачем-методистом вищої категорії хореографічних дисциплін. Робота в навчальному закладі спонукає до постійного фахового вдосконалення і до здобуття вищої освіти. 1975 р. він вступає до Київського державного інституту театрального мистецтва ім. І. Карпенка-Карого (нині – Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого), успішно завершує його зі спеціальності «театрознавство»(1981 р.).

З уведенням до навчальної програми училища культури сучасного бального танцю, фахівців-викладачів з якого було обмаль, Е. Бутинець починає його вивчати: відвідує курси підвищення кваліфікації, майстер-класи, студіює бальний танець, стає першим викладачем сучасного бального танцю в училищі культури. Упродовж роботи в училищі викладає цілий ряд профільних дисциплін хореографічного спрямування – народний танець, український танець, історико-побутовий танець, бальний танець, композицію та постановку танцю. За час роботи в училищі культури і мистецтв як керівник курсу здійснює понад десять студентських випусків.

У своїй творчій діяльності Е. Бутинець не залишає поза увагою різноманітні конкурси, фестивалі, огляди хореографічного мистецтва України. Наприклад, у 1987 р. в м. Донецьку на першому Всеукраїнському конкурсі балетмейстерів представив свою роботу «Мир дому твоєму, чоловіче», яку високо оцінили глядачі й журі. Згодом ділиться своїм досвідом уже як член журі міжнародних та всеукраїнських хореографічних конкурсів, таких як «Галицькі барви», «Різдвяні каникули», «Відлуння», «Веселі перетупи», «ім. Я. Чуперчука» та інших. Проводить ряд майстер-класів в Україні та за її межами з українського, класичного, історико-побутового танцю та мистецтва балетмейстера. Здійснює хореографічні постановки у танцювальних колективах не лише Львова, а й по Україні.

З відкриттям у Львівському національному університеті ім. Івана Франка спеціальності «Хореографія» (2010) Е. Бутинця як високопрофесійного фахівця з педагогіки танцювального мистецтва запрошують очолити напрям народного танцю циклу професійних хореографічних дисциплін і викладати навчальні курси «Теорія та методика викладання народно-сценічного танцю», «Мистецтво балетмейстера», «Ансамбль танцю» (Бічужа, Гарбузюк, Козаренко, Плахотнюк, & Стародінова, 2014, с. 129), що відразу формує на кафедрі високий рівень теоретичного, методичного та наукового підходів до викладання низки профільних дисциплін підготовки хореографів. За творчу й педагогічну діяльність Е. Бутинець у 2013 р. отримує почесне звання – заслужений діяч естрадного мистецтва України, що стає підставою для проходження конкурсу на посаду доцента кафедри режисури та хореографії.

Чи не основним у своїй творчій діяльності Е. Бутинець вважав збереження національних традицій і спадщини попередніх поколінь. Ще в юнацькі роки на початку професійної діяльності він десять років танцював у заслуженому вокально-хореографічному ансамблі УРСР «Галичина» (1957–1967 рр.) під керівництвом

відомого балетмейстера гуцульської хореографії Ярослава Чуперчука, був солістом ансамблю, виконував всі чоловічі партії у танцювальних номерах колективу: «Карелофінська полька», чоловічий жартівливий танець «Тупкани-стукани», «3 квітки на квітку», закарпатський народний танець «Киричанка», гуцульські народні танці «Зустрічі на полонині», «Гуцулка на царині» та багато інших («Заслужений вокально-хореографічний...», 1974, с. 10). Е. Бутинець відчуває потребу в збереженні оригінальної хореографії, інтуїтивно починає проводити детальний запис танцювальних фігур, хореографічної лексики, музики та слів пісень постановок Я. Чуперчука. Саме ці записи дали йому змогу через багато років до відзначення 100-річчя з дня народження свого вчителя відновити вокально-хореографічну композицію «Гуцулка на царині». Сам Е. Бутинець зазначав: «Я прагнув надати “друге життя” хореографічній композиції на ансамблі народного танцю “Діброва” ЛДУКіМ. Танець був виконаний ансамблем на конкурсі та гала-концерті, присвяченому 100-річчю з дня народження Я. Чуперчука» у березні 2011 р. у Національному академічному українському драматичному театрі ім. М. Заньковецької (Програма гала-концерту, 2011, с. 2), згодом танцювальний номер був перенесений до репертуару ансамблю народного танцю кафедри режисури та хореографії ЛНУ ім. Івана Франка. З неабиякою точністю відтворена хореографія Я. Чуперчука, котрий збирав і пропагував гуцульську хореографію. В цій роботі Е. Бутинцю випала честь перенести в сьогодення й водночас повернути з небуття хореографічну спадщину Я. Чуперчука, яка до цього часу не була записана й опублікована. В постановці збережено вдале поєднання танцю, пісні, слова, театрального дійства в одне ціле, з глибоким народним корінням, динамікою гуцульської хореографії, дотепністю, гумором, влучним словом і запальним натрієм, з чого склалися знакові вокально-хореографічні композиції Я. Чуперчука.

У різний час своєї викладацької діяльності Е. Бутинець відновив і інші постановки Я. Чуперчука: гуцульський чоловічий героїчний танець «Аркан», жартівливі танці «3 квітки на квітку», «Парубоцькі забави», «Пліткарки», «Як була я молоденька» та ін.

Вагомими є також науково-педагогічні погляди викладача Е. Бутинця. Наприклад, у викладанні курсу «Композиція і постановка танцю» митець акцентує на значенні нероздільності теоретичних засад і практики постановочної діяльності: «знання, отримані студентами на теоретичних заняттях, убирають в себе всі етапи практичної роботи зі створення хореографічного номера і навпаки» (Бутинець, 1998, с. 2). Хореограф звертає увагу на значимість самоосвіти та самовдосконалення студентів через залучення додаткових дидактичних засобів. Так, поряд з переглядом кінофільмів, відеофільмів, діафільмів, де представлені кращі зразки хореографічних творів, які можуть бути прикладом у вивченні композиції танцю, Е. Бутинець приділяє значну увагу колективному відвідуванню театрів, концертних програм та їх обов'язковому обговоренню між колегами й учителями тощо (с. 2). Чітко формулює завдання діяльності педагога-хореографа, а саме: «невпинно підвищувати хореографічну культуру дітей, ознайомлюючи їх з кращими зразками танцювального мистецтва, життям та діяльністю провідних хореографів...» (Бутинець, 2001, с. 4). Важливою в працях Е. Бутинця є така теза: «керівниками танцювальних гуртків повинні бути винятково хореографи або вчителі, які мають відповідну хореографічну підготовку» (с. 5), що й сьогодні не втрачає своєї актуальності.

Значна увага приділяється у працях митця роботі з курсу «Мистецтво балетмейстера», яку можна охарактеризувати кількома ключовими положеннями: ос-

новні композиційні модули хореографії; прийоми симетрії та асиметрії в побудові композиційних малюнків; зразки контрастного розвитку хореографічної дії; співвідношення завершених і незавершених рухів всередині танцювальних фраз, періодів, епізодів; різноплановість пластичних тенденцій у рухах і позах; засоби композиції, у яких розкриваються нюанси психології автора; прийоми лейтмотивного розвитку хореографічної дії; тенденції композиційних малюнків, сцени й епізоди у хореографічному творі; динамічні прийоми в композиції танцювального твору; поліфонічні й гомофонічні приклади композиції; співвідношення стійких і нестійких рухів та поз у танцювальних фразах, періодах та епізодах тощо (Бутинець, 2012, с. 28-39).

У роботі зі студентами Е. Бутинець велике значення приділяє самостійній роботі студента із навчальним матеріалом, набуттю практичних компетентностей проведення уроку, роботі з концертмейстером, музичним матеріалом. Прикладом такої методики може слугувати програма залікового уроку з народно-сценічного танцю (2007 р.), коли весь урок студентів третього курсу Львівського училища культури і мистецтв з вивчення народного танцю побудований на тренувальних вправах, створених, поставлених і відпрацьованих з колегами-студентами самостійно самим студентом. Такий принцип самостійної роботи нині успішно впроваджений у систему вивчення фахових практичних дисциплін на кафедрі режисури й хореографії Львівського національного університету імені Івана Франка, а також під час підготовки курсової роботи з «Теорії та методики викладання хореографічних дисциплін» у тісному міждисциплінарному зв'язку навчальних циклів.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше систематизовано відомості про творчий шлях Едуарда Йосиповича Бутинця – заслуженого діяча естрадного мистецтва України, представника української (львівської) школи танцю, фахівця з сценічного-театрального мистецтва, народно-сценічного та українського танцю, історико-побутового, сучасного бального танцю, композиції та постановки танцю, мистецтва балетмейстера, який виховав плеяду діячів хореографічного мистецтва України.

Висновки. У результаті аналізу та систематизації відомостей виявилось, що Едуард Йосипович Бутинець – непересічна постать хореографічного мистецтва України середини ХХ – початку ХХІ ст. Попри буденність викладацької діяльності спочатку в училищі культури і мистецтв, а згодом у Львівському університеті митець формує систему педагогічних методів та принципів, що склали важливе підґрунтя для формування компетентностей фахівців хореографічного мистецтва, професійної діяльності послідовників та учнів.

Виняткова увага в діяльності Е. Бутинця приділялася збереженню національної спадщини хореографічного мистецтва України. У його творчому доробку чимала кількість створених нових та відновлених кращих творів хореографічного мистецтва України. Митцем сформована школа вихованців, які сьогодні продовжують хореографічну роботу по всій території України та за її межами.

Представлена стаття лише привертає увагу до проблеми ролі творчості Е. Бутинця в розвитку хореографічного мистецтва України. Перспективними для подальшого вивчення є детальне осмислення творчої спадщини майстра танцю, принципів педагогічної діяльності, а також вивчення досвіду роботи його учнів.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Бічуча, Н., Гарбузюк, М., Козаренко, О., Плахотнюк, О., & Стародина, Є. (2014). *Факультет культури і мистецтв Львівського національного університету ім. Івана Франка (2004–2014 рр.)*. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка.
- Будинок вчених. Урбаністичні образи. (2017). *Центр міської історії Центрально-Східної Європи*. Взято з http://www.lvivcenter.org/uk/uid/picture/?picture_id=984.
- Бутинець, Е. (1998). *Композиція і постановка танцю*. Львів: Львівське державне училище культури і мистецтв.
- Бутинець, Е. (2001). *Методика викладання хореографічних дисциплін*. Львів: Львівське державне училище культури і мистецтв.
- Бутинець, Е. (2012). Основні композиційні засоби в хореографії. В *Звітна наукова конференція Львівського національного університету ім. Івана Франка за 2012 рік*. Матеріали наукової конференції (с. 28-39). Львів: Кафедра режисури та хореографії ЛНУ ім. І. Франка.
- Голдріч, О. (2008). *Муза мого життя*. Львів: СПОЛОМ.
- Програма гала-концерту лауреатів фестивалю-конкурсу хореографічного мистецтва до 100 річчя від дня народження Ярослава Чуперчука. (2011). Львів.
- Цірох, О. (Ред.). (1974). *Заслужений вокально-хореографічний ансамбль УРСР «Галичина»*. Львів: Каменяр.

REFERENCES

- Bichuia, N., Harbuziuk, M., Kozarenko, O., Plakhotniuk, O., & Starodynova, Ye. (2014). *Fakultet kultury i mystetstv Lvivskoho natsionalnoho universytetu im. Ivana Franka (2004–2014 rr.)* [Faculty of Culture and Arts of Ivan Franko National University of Lviv (2004–2014)]. Lviv: Ivan Franko National University of Lviv [in Ukrainian].
- Budynok vchenykh. Urbanistychni obrazy [House of Scientists. Urban images] (2017). *Tsentr mis-koi istorii Tsentralno-Skhidnoi Yevropy*. Retrieved from <http://www.lvivcenter.org/uk/uid/picture/?pictureid=984> [in Ukrainian].
- Butynets, E. (1998). *Kompozytsiia i postanovka tantsiu* [Composition and dance performance]. Lviv: Lviv College of Culture and Arts [in Ukrainian].
- Butynets, E. (2001). *Metodyka vykladannia khoreohrafichnykh dystsyplin* [Methodology of teaching choreographic disciplines]. Lviv: Lviv College of Culture and Arts [in Ukrainian].
- Butynets, E. (2012). *Osnovni kompozytsiini zasoby v khoreohrafii* [The main compositional means in choreography]. In *Zvitna naukova konferentsiia Lvivskoho natsionalnoho universytetu im. Ivana Franka za 2012 rik* [Reporting scientific conference of Ivan Franko National University of Lviv for 2012] Proceedings of the Scientific Conference (pp. 28–39). Lviv: Department of Directing and Choreography Ivan Franko National University of Lviv [in Ukrainian].
- Holdrych, O. (2008). *Muza moho zhyttia* [Muse of my life]. Lviv: СПОЛОМ [in Ukrainian].
- Prohrama hala-kontsertu laureativ festyvaliu-konkursu khoreohrafichnoho mystetstva do 100 richchia vid dnia narodzhennia Yaroslava Chuperchuka [The program of the gala concert of the laureates of the festival-competition of choreographic art to the 100th anniversary of the birth of Yaroslav Chupercuk]. (2011). Lviv [in Ukrainian].
- Tsirokh, O. (Ed.) (1974). *Zasluzhenyi vokalno-khoreohrafichni ansambl URSR «Halychyna»* [Honored vocal-choreographic ensemble of the Ukrainian SSR «Halychyna»]. Lviv: Kame-niar [in Ukrainian].